

1 Zgodovina rocka

Zgodovina rocka se začne pri njegovem izvoru v progresivnem rock'n'rollu in se pozneje razvije v smeri punkrocka, ki je z namenom izraziti svoje nezadovoljstvo do ustaljenega reda nastajal vse od 50-ih let naprej.

1.1 Začetki rocka: 1950

Rock glasba se je originalno začela v 50-ih v ZDA z združitvijo rhythm & bluesa, gospela, jazza, folk in country glasbe. To pomeni, da ima rock glasba tako »črne«, kot tudi »bele« korenine. »Črne« korenine izhajajo iz rhythm & bluesa (ali drugače R&B), gospela in jazza. »Bele« pa iz country in folk glasbe. Vse se je začelo, ko je R&B v poznih 40-ih začel dobivati vse širšo publiko. Leta 1951 je DJ Alan Freed prvič uporabil izraz rock'n'roll. Takrat je bil to sinonim za R&B. Glasbene založbe so se začele okoriščevati na račun popularnosti rock glasbe, tako z belimi kot tudi s črnimi najstniki. Glasbene trgovine so bile zapolnjene z R&B pesmimi, ki so jih izvajali beli izvajalci. Ta glasba pa je začela dobivati uporniško, neposlušno podobo. S tem se je rock glasba začela. Pozivati je začela mlajše poslušalce. Na drugi strani pa so odrasli poimenovali rock glasbo kot umirljiv, minljiv konjiček, drugi pa so jo obsodili kot grožnjo družbi. Od današnje originalne označbe te zvrsti glasbe se je precej razlikovala. Bila je hitrejša, predvsem pa bolj glasna in običajno izvršena v bolj divji obliki z več surovega razkazovanja čustev. Nekateri zgodnji rockerji so bili: Chuck Berry, Elvis Presley in Bill Haley. Bill Haley je postal prva zvezda s pesmijo »Rock Around The Clock«, ki je postala zgodnja rock himna. Chuck Berry je dobil slavo s pesmijo kot je npr. »Maybelline«. Presleyev podvig k zvezdnstvu pa je bil povezan z njegovim nenavadnim stilom, ki pa je bil nekaka vez s črnsko glasbo, čeprav je bil belec. Zaradi njegovega črnkega zvoka in zaradi živih nastopov pa je postal super rock zvezdnik. V sredini 50-ih se je rock razvijal predvsem s spomočjo radia. Tv je prevzela produkcijo zabave, medtem kot je radio predvajal rock glasbo in s tem nekako ujel, zavzel publiko. DJ, ki so predvajali rock g., so pomagali povečati popularnost rock nastopov. V času, ko je bila ZDA močno rasistično razdeljena, so ljudje tudi tukaj (v rasizmu) našli kvalitete v rock g. Mladi so začeli poslušati rock postaje brez vednosti njihovih staršev in te postaje so postale zelo popularne in niso kar neopazno izginile. V poznih 50-ih je popularnost rocka rasla, toda glasbene založbe in profesionalni pisci so zagrabili koristnost, donosnost tega. Mnogo rock glasbe, ki je izšla pri glasbenih založbah, je izgubilo uporniško moč in bila bolj mirna. Več glasbenikov je ublažilo in omehčalo svojo glasbo.

1.2 60-ta leta

Rock glasba je bila ob vstopu v šestdeseta leta v zelo ranljivem stanju. Bila je manj uporniška in to je odvrčalo ljudi. Leta 1964 pa se pojavi skupina, ki obrne svet na glavo. Zgodaj leta 1964 se v oddaji Eda Sullivana pojavi skupina imenovana The Beatles in Britanski rock izstrelji k vrhu. S tem je rock postal bolj popularen kot kdajkoli in Beatli in drugi bendi bolj umetniško spoštovani. Svet je pogoltnila t.i. "Beatlemanija". Rock se spremeni iz prevladujoče Ameriške glasbe v svetovni pojav. Po njihovem prihodu se je na Ameriški lestvici pojavljalo več in več Angleških skupin (vključno z Rolling Stonesi in The Who) . Velik takratno glasbo je imel tudi Bob Dylan. V njegovi glasbi je bilo močno socialno sporočilo. Pomagal je preusmeriti ljudi od Britanskih bendov nazaj k Ameriškim. V sredini

šestdesetih so dosegli vrhunec kreativnosti v rocku. Nekateri so v svojih pesmih začeli raziskovati pomen sanj ali pa so uporabljali proste verze, ki se niso rimali. Naraščajoča popularnost in vpliv rocka sta spremenila družbo v mnogih pogledih: zajemajoč modo, droge in javne proteste proti socialnim in političnim problemom. Dva taka problema sta bila rasni predsotki in vojna v Vietnamu. V poznih šestdesetih prideta na sceno "progressive" ali "acid" rock. "Acid", kar pomeni kislina, se je imenoval po ilegalni drogi LSD ali acid, ki je bila popularna tako med poslušalci kot tudi izvajalci tovrstnega rocka. Los Angeles in San Francisco sta postala glasbena centra. Veliko hipijev (oz. poslušalcev progressiv ali acid rocka) se je preselilo v San Francisco's Haight-Ashbury soseščino, da bi živeli svobodno kot so si sami želeli. Pojavi se tudi trši rock. Ob koncu šestdesetih so prirejali velike odprte koncerte različnih rock stilov. Največji je bil v Woodstock Music and Arts Festival v New Yorku v avgustu 69'. Trajal je tri dni in obiskalo ga je čez 30 000 oboževalcev posameznih skupin. Rock je bil pomemben v življenju Ameriške mladine (in mladine po celem svetu) in v njihovem izražanju upov, strahov in čustev.

1.3 70-ta leta

Ob koncu 60. let je v rocku prišlo do bolj kreativnih sprememb in to se je nadaljevalo v 70. leta. Skoraj vsa popularna glasba 70. je vsebovala različne elemente rock glasbe in njeno poslušalstvo je bilo staro od prednajtistiških let do odraslih srednjih let. Izoblikovalo se je veliko smeri rocka. Na začetku 70. let so prevladovale »super skupine«, kot so Rolling Stones in The Eagles, med individualnimi zvezdami pa Elton John. Popularni so bili tudi pevci, ki so bili hkrati tudi avtorji pesmi, kot npr. James Taylor in Carole King. Rock glasba je bila bolj dobičkonosna kot kdajkoli, vendar po svoji kvaliteti na nižji stopnji kot glasba pred obdobjem Beatlov. V poskusih, da bi si pridobila širšo publiko, je rock glasba izgubila veliko mladostniške energije in smisla za uporništvu, ki ji je nekoč dajal moč in zagon. Sredi 70. let je nato iskala navdih in novo energijo v zgodnjem rock and rollu. Rock se je nato razcepil na več različnih smeri, kot so country rock, jazz rock, heavy metal, glam ali glitter rock, art rock in folk rock. Najpopularnejša zvrst glasbe pa je bil disco. Ta je bil bolj namenjen plesu kot poslušanju, nanj pa je vplivala zgodnja črna popularna glasba. Vseeno pa je imelo veliko ljudi to glasbo za brezsporočilno, narejeno po formuli. Kljub temu je disco v popularno glasbo vrnil ples in zabavo. Tako je disco ugajal vse večjim množicam poslušalcev, ker so ga snemali tako črni kot beli glasbeniki. S tem so temnopolti glasbeniki dobili priznanje, ki si ga zaslužijo.

Druga popularna zvrst rocka je bil punk rock, znan tudi kot heavy metal. Ta si je prizadeval sprožiti novo rock revolucijo sredi 70. let. Punk skupine so se vrnile h grobi energiji zgodnjega rocka in izkazovale svojo jezo nad materializmom družbe in pomanjkanjem zanosa zgodnjega rocka 70. tih. Hkrati je bil tudi reakcija proti komercializmu glavnih zvrsti rocka in prevzetnostjo art rocka, ki je kombiniral elemente klasične glasbe in tehnične dosežke na spektakularnih nastopih. Heavy metal je bil hrupen, hiter in razgrajaški. Pomembni so bili Iron Butterfly in Led Zepelin. Punk ni bil velik komercialni uspeh, njegov vpliv na rock pa je dokazoval, da se novi stili lahko razvijajo izven velike rock industrije. Pokazal je tudi mladim glasbenikom, da se lahko izrazijo brez drage opreme ali večletne vaje in vplival na mnoge nepunkovske glasbenike, da lahko enostavneje naredijo svojo glasbo. Bilo je več tipov heavy metala, vključujoč trash in death metal. Death metal je publiko in medije zastraševal s satanističnimi prizori na odru. Glitter ali glam rock je imel bolj gledališki pristop kot rock stil. Glasbeniki glam rocka so se oblačili v neobičajne kostume, imeli so veliko make upa in nenavadno sceno na odru. Vodilni v tem preobratu so bile skupine kot Kiss in pevci kot David Bowie in Alice Cooper. Pojavil se je tudi reggae, katerega začetnik je bil Bob Marley iz

Kingstona na Jamajki. Reggae je izražal politični protest in Rasta kulturo, kombinirano z elementi jamajške folk glasbe in vplivi ameriškega R&B. S tem so 70. leta prišla proti koncu in nihče v rock industriji ni vedel, kaj bo prišlo v 80.tih, čutiti pa je bilo revolucijo.

2 Izpopolnjevanje rocka

Ob koncu sedemdesetih so se vsi zavedali, da je rock revolucija neizbežna, ampak niso vedeli v kakšni obliki se bo pojavila. Prišla je v obliki videa. Glasbeni videospoti so postali modna norost. Postali so priložnost umetnikov, da prikažejo svojo glasbo in mnoge pesmi so postale popularne bolj zaradi vizualnih elementov kot zaradi glasbe. Glasbeni video povzroči rojstvo glasbene televizijske mreže-MTV v letu 1981, ki prikazuje glasbene spote 24 ur na dan, 7 dni na teden. Najpomembnejši nov tip glasbe je bil rap. Večina glasbe v šestdesetih je vsebovala folk rock, navdihnila je večino uspešnih glasbenikov v 80-ih. Večina glasbenikov, ki so začeli kariero v 60-ih so dosegli veliko popularnost. V 70-ih se pojavi reggae. Svetovni glasbeni umetniki niso bili le pod vplivom reggae glasbe ampak tudi pod vplivom drugih Afriških ritmov in glasbenih stilov. Kitare in bobne so začeli nadomeščati računalniki in sintisajzerji. Ti novi inštrumenti so vplivali tudi na tradicionalni rock. Rock je s svojim idealizmom in internacionalizmom služil številnim dobredelnim akcijam (npr. Live Aid-donar tega koncerta je šel v Afriko za lačne). Rock pa se razvija naprej in si pridobiva nove poslušalce in "zastuplja" nove generacije.

2.1 Rock danes

Vse od 80-ih naprej je postajala rock g. bolj elektronska in vidno oblikovana. Toda v 90-ih so glasbeniki sčasoma šli nazaj in začeli raziskovati svoje korenine Najnovejši rock stil 90-ih, ki je pridobil na popularnosti, je bil grunge ali alternativen rock. Prvo večjo popularnost je doživel pri skupini R.E.M. v poznih 80-ih. Alternativen rock kombinira tako heavy metal kitare s folkom, kot tudi vplive punka. Grunge je prvič pridobil razvpito podobo s skupinama Nirvano in Pearl Jam. Grunge je bil kombinacija punka in metala. Osredotočil pa se je na popolnoma čustvene in ponavadi depresivne teme. Poleg grunga pa se je pojavil še bolj plesni stil - techno- sestavljen iz disco ritmov in digitalnih vzorcev. Soroden mu je zbadljiv jazz, ki kombinira rock, soul, R&B in jazz. S tem pa pridemo do danes. Rock and roll je ostal močan od promocije v 50-ih.

3 „Negativen“ vpliv rock glasbe

Ta glasna in hitra glasba pa ima lahko tudi negativne tako fizične kot tudi psihične posledice. To se dogaja še posebej v disco klubih in na koncertih, kjer so poslušalci izpostavljeni zelo glasni glasbi in raznim svetlobnim efektom. Raznoliki udarci na električne kitare in spremljava z bobni vplivajo na možgansko tekočino v hrbtenjači, ta pa deluje na žlezo hipofizo. Ta pospeši srčni utrip, povzroči povišanje adrenalina in insulina v krvi, prebudi pa tudi vse vrste spolnega vzbujenja. Ta spremljava pa vzburi celoten živčni sistem in zmanjša ali celo onemogoči funkcije moralnega presojanja. Tako je človek v taki situaciji bolj dovzeten za vplive od zunaj in za manipulacijo. Jakost zvoka nad 80 decibelov postane za človeško uho neprijeten, nad 90 decibelov pa je zanj že škodljiv. Jakost zvoka na koncertih sredi dvorane je od 106 do 108 decibelov, v bližini skupine pa celo 120 decibelov. To povzroča živčno napetost, neobvladljivo frustracijo in nevzdržno potrebo po osvoboditvi. Ta napetost pa je podlaga za zelo močne čustvene odzive in divje nasilno ter sprevrženo ravnanje. Velik vpliv ima tudi stroboskop. Ta hitro izmenjava luč in temo. Daje nam občutek, da se predmeti, ki se v resnici gibljejo zelo hitro, gibljejo zelo počasi. Kadar se luč/tema zamenjata 6- do 8-krat na sekundo, človek izgubi občutek za globino. Če je menjavanje luč/tema 25-krat na sekundo, svetlobni signali ustvarijo interferenco – svetlobni žarki se križajo z žarki alfa naših možganov, ki nadzorujejo zbranost; ko pa se luč/tema menjata več kot 25-krat na sekundo, oseba izgubi zmožnost nadzora nad seboj. Negativen vpliv določenih skladb je velikokrat razviden že iz besedila in naslovov, ko zagovarjajo smrt, nasilje, mamila,...kot npr. smrt je užitek, mamila so sredstvo, ki te najhitreje pripeljejo do užitka, ubijanje je ekstaza, idr. (Maljevič, 1997)

V zadnjem času pa je veliko raziskav glede *subliminalnih sporočil* v glasbi. To so sporočila, ki jih zavestno ne zaznamo, zazna pa jih naša podzavest in tako preko te preidejo v nas. Ta sporočila so pod glasbo, tako da jih pri normalnem poslušanju zavedno ne zaznamo. Izluščimo jih, če ploščo vrtimo nazaj ali pri drugačni hitrosti, lahko so pa posneta nad ali pod slušnimi frekvencami in jih tudi tako ne zaznamo. Možgani, ki so le 10-odstotno izkoriščeni se ta brez težav smiselno uredijo in jih naša podzavest razume. Nevarna pa so, ker gredo preko razumskih, etičnih, moralnih idr. filtrov in se jim tako ne moremo izogniti. Največja zloraba subliminalnih sporočil je v tem, da se ob njih ne moremo svobodno odločiti – jih sprejeti ali zavrniti, ampak ta nasilno pridejo v nas. Vsebina teh sporočil je najpogosteje satanistična, vzpodbuja nasilje, spolne odnose, samomor, ubijanje, prepovedana mamila... Po raziskavah največ mladih pristopi k satanizmu zaradi prigovarjanj v glasbi, pa tudi vzrok mariskaterega samomora so sporočila preko glasbe. Subliminalnih sporočil na ploščah in kasetah ne morejo prepovedati, zaradi odloka o svobodi izračanja. V ZDA so uvedli, da morajo biti vse izdane plošče in kasete s subliminalnimi sporočili označene s posebno nalepko z opozorilom. Vendar se nalepka lahko prav tako odlepi in efekt je isti, kot če je ne bi bilo. Taka subliminalna sporočila vplivajo predvsem pri večkratnem zaporednem poslušanju tovrstne glasbe in pri visoki jakosti le vpliv, kadar smo psihično bolj nestabilni in nemočni; tudi kadar smo izpostavljeni že prej omenjenim vplivom v disco klubih in na koncertih. Teh negativnih učinkov pa ne moremo pripisati kar vsej rok glasbi in podobnim zvrstem, saj med temi obstaja tudi zelo kvalitetna glasba. Pojavljajo pa se tudi pozitivna subliminalna sporočila. Ta prigovarjajo k ljubezni do domovine in strpnosti in določena glasba celo ozdravlja.

4 Podzvrsti rocka

- Heavy metal
- Punk rock
- Progresivni rock
- Country rock
- Glam rock
- Glitter rock
- Hard rock
- Psihadelični rock
- Grunge
- Alternativni rock
- Pop rock
- Rock opera
- Sinfonični rock.
- Rock'n'roll
- Folk rock
- Nu-metal ...

5 Moj pogled na rock glasbo

Po moji oceni je rock glasba zelo pozitivna saj edina realno predstavi svet kakršen je, brez ovinkov in osladnih besedil. V rocku se najde prav vsak, samo prav mora poslušati glasbo ter besedila, ker če je „žaganje“ še ne pomeni da je to grozna glasba. Rock nosi povečini v vseh besedilih nek pozitivni naboj, ki te spodbuja v tem, pogosto krutem svetu.

Za moj okus so ene najboljših slovenskih skupin Siddharta, Šank rock, Big foot mama; od tujih pa Limp Bizkit, Simply Red, Coldplay. Tudi po obstoju nekaterih rock „bendov“ lahko sklepamo, da je njihova glasba dobra, saj nekatri obstajajo že več kot 30 let ali pa še več, pa njihova priljubljenost še ni upadla. Ta pojav pa redko vidimo recimo v pop glasbi, kjer so izvajalci skupaj tudi po samo 1 mesec, potem pa kar naenkrat „izginejo“ iz glasbenega prizorišča.

Rock glasbo priporočam vsakemu, ki rad včasih vrže iz sebe negativno energijo s glasbo pa tudi čisto romantičnim ljudem, saj je ena dobrih značilnosti rocka ta, da si lasti najboljše balade ob katerih lahko pozabiš na vse in se prepustiš čustvom, ki kar privrejo na plano.

Vendar to ne pomeni, da je glasba raznežena do konca, ampak to, da zna recimo ljubezenske težave približati na lep, čustven način. Prav zaradi tega, me rock tako privlači.

6 Viri:

- Frka: julij 2002: št. 18 rubrika Kdo že
- Frka: avgust 2002: št. 19 Rubrika Kdo že
- www.dijaski.net – glasba
- www.wikipedija.com

Kazalo:

1 <i>Zgodovina rocka</i>	1
1.1 Začetki rocka: 1950.....	1
1.2 60-ta leta.....	1
1.3 70-ta leta.....	2
2 Izpopolnjevanje rocka.....	3
2.1 Rock danes	3
3 „Negativen“ vpliv rock glasbe.....	4
4 Podzvrsti rocka.....	5
5 Moj pogled na rock glasbo.....	5
6 Viri:.....	6
Kazalo:.....	7